

Kettőscsillagok

március - április

A nyolc észlelőtől beérkezett 76 kettőscsillag-megfigyelés az amatőrcsillagászok számára kellemesebb, hatékonyabb időszak, a nyár közeledtét jelzi. Örvendetes az is, hogy négy új társat üdvözölhetünk sorainkban! Beérkeztek Berente Béla legújabb csiszolású, 25,4 cm átmérőjű, 387 cm effektív fókuszú Cassegrain rendszerű teleszkópjával végzett első észlelései is. Feltehetőleg sok szép és értékes megfigyelés készül majd a műszerrel.

A másik említésre méltó esemény a Meteor ezredik kettőscsillag-észlelése, amelyet Papp Sándor végzett. A jubileum kapcsán a következő számunkban közöljük az első kettőscsillag-összefoglalót.

Berente Béla (Kocsér)	15
Erdélyi József (Nagykőrös)	3
Erdélyiné Szendi Teréz (Nagykőrös)	2
Fidrich Róbert (Bakonycsernye)	4
Papp Sándor (Kecskemét)	22
Rideg László (Vaskút)	9
Sápi Csaba (Lajosmizse)	6
Vaskúti György (Vaskút)	15

OO STT 288 Boo 14510+1554

Berente (25,4 C - 310x): Nagyon szoros, 1"-es alig eltérő kettős aranysárga csillagokkal PA 185 fokra.

Papp (24,4 T - 240x): Tipikusan korongnyi réssel bontott 1,5-es kissé eltérő sárgásfehér pár, PA 160.

Újvárosy (24,4 T - 240x): Szoros, szép kettős, kissé eltérő kékesfehér csillagok, gyönyörűen bontva, PA 190.

(215,4 éves keringési idejű binary rendszer.)

OO Alfa CVn (STF 1692) 12537+3835

Dankó I. (6,2 L - 50x): Könnyen bontott fehér és sárga pár nagy fényességkülönbséggel (3^m), PA 230.

Sipos L. (6,3 L - 34x): Szélesen bontott kettős, a főcsillag narancssárga, a kísérő kékes, PA 250.

Rideg (12,5 T - 52x): Tág kettős kb. 2,5-3^m fényességkülönbséggel. A kékes színű főcsillagtól PA 220 felé sárgásfehér társ. (Egyik forrás szerint fix, másik szerint tekintélyes mozgású "cpm" pár, de egyértelműen könnyű, szép szíkontrasztú.)

∞ STF 1604 Crv 12069-1135

Papp (24,4 T - 240x): Hármascillag -- A: 7^m napsárga; B: 10^m sárgásfehér, 12-13"-re PA 92-93; C: 8,9-9^m napsárga, 18-20"-re PA 70-72.

Vaskúti (10T -90x): Csodálatos, finom kis háromszög eltérő csillagokból. A sárgás főcsillag 7^m,5, ezt követi 8-9"-re PA 85-90 irányban egy 9^m,5-s, 10-12" távolságban PA 60-65-tel egy 9^m-s komponens. A konstelláció a derékszögű háromszögnél tompább.

A trió egymáshoz viszonyított helyzete jelentős változást mutat. A rendelkezésre álló katalógusadatok (B/C):

	PA	S(")	Év
Webb kat.	93/97	12,0/58,0	1831
RDC kat.	89/75	10,0/19,1	1959
Tirion kat.	89/-	9,9/-	1970
Argyle	89/66,6	9,15/15,55	1973,1

∞ STF 2052 Her 16267+1831

Berente (20 C - 300x): Szoros, közel egyenlő fényes kettős szép réssel bontva, sárgásfehér csillagok, PA 130.

(25,4 C - 242x): Nagyon szoros, 1,1-es, közel egyenlő fényességű kettős sárgásfehér csillagokkal, PA 130.

(236 év keringési idejű binary rendszer.)

∞ Gamma Leo (STF 1424) 10172+2006

Erdélyiné (10,6 L - 156x): Két csillagkorongnyi réssel bontja a kissé eltérő, ragyogó narancs és zöldessárga színű csillagokat, PA 120.

Vaskúti (20 T - 75x): A megfigyelés napnyugta előtt 20 perccel a Naptól 29 fok távolságra lévő kettőscsillagnál nem nehéz mindkét komponens jól látszik, jól bontott. Szógtávolságuk 8-10", PA 125, a fényességkülönbség 1-2^m.

— A METEOR EZREDIK KETTŐSMÉGFIGYELÉSE: —

∞ STF 1899 Lib 14590-0258

Papp (10,6 L - 156x): Nyílt, 15"-es erősen eltérő pár. A: narancs; B: kékes, 9,6-10^m, PA 65-70.

∞ Epszilon Lyr 18427+3937

Rideg (12,5 T - 52x): Kék színű, azonos fényességű nyílt kettős PA 0/180.

∞ Epszilon-1

Dankó Cs.-Dankó I. (6,3 L - 140x): Nagyon szoros, fehér színű pár. Rosszabb légkörnél a bontás csak sejthető, jobbnál vékony, de határozott réssel bontva. Kis fényességeltérés, PA 0.

Kovács (10 T - 50x): Megnyúlt, nyugodtabb pillanatokban "bevágásos", piskóta alakú csillag-kép. 200x: Egyenlőtlen fényességű fehér csillagok réssel bontva, PA 0.

Rideg (12,5 T - 103x): A kép megnyúlt, sejteni lehet a párosságot. 138x: A főcsillagtól réssel bontható a szoros társ 5 és 6 magnitúdó fényesség, PA 0.

∞ Epsilon-2

Dankó Cs. (6,3 L - 140x): Nagyon szoros, nehezen bontott, bár vékony rés érezhető. Mindkettő fehér, nagyon kis fényességeltéréssel, PA 90.

Kovács (10 T - 50x): Megnyúlt a kép. 200x: Réssel bontja az egyenlő fényességű aransárgás színű csillagokat, PA 100.

Rideg (12,5 T - 103x, 138x): A látvány jellege egyezik az epsilon-1-ével, de szorosabb. A fényességkülönbség 0,5, PA 90.

∞ Delta Ser (STF 1954) 15324+1042

Berente (25,4 C - ?): Kissé eltérő kb. 3"-es aransárga kettős PA 185-re.

Erdélyi (10,6 L - 156x): Két korongnyi réssel bontott kissé eltérő kettős fehér és zöldesfehéres-sárgás, PA 180-185.

Papp (24,4 T - 200x): 4"-es kissé eltérő sárgásfehér-zöldes-sárga pár, PA 175-180.

Sápi (25,4 C - 155x): Nagyon szép látvány, hasonló fényességű csillagok, kékes és sárga árnyalattal, 5"-es réssel, PA 185.

(Hosszú periódusú binary: 1819-ben PA 202 fok és 3,4 szögtávolság; 1960-ban 4" mellett PA 178.)

∞ 5 Ser (STF 1930) 15167+0167

Berente (25,4 C - 155x): Nagyon eltérő, kb. 10"-es kettős. A: aransárga, B: vöröses árnyalatú, PA 35.

Sápi (25,4 C - 155x): Nagyon eltérő fényességű nyílt kettős, a főcsillag színe halványsárga. Távolságuk 20", PA 35.

(1923-as mérés szerint a szögtávolság 11", PA 37, fényességük 5,18-10,0 magnitúdó - Coeli katalógus).

∞ STF 1988 Ser 15544+1237

Berente (25,4 C - 310x): Igen szoros, 1,5"-es kissé eltérő kettős, kékesfehér csillagok, PA 240.

∞ STI 303 Ser 15586+1325

Berente (25,4 C - 310x): Nagyon szép, kissé eltérő 1"-es szoros kettős réssel bontva, kékesfehér csillagokkal, PA 170. (A szögtávolság lassan növekszik (1846-ban 0,6).)